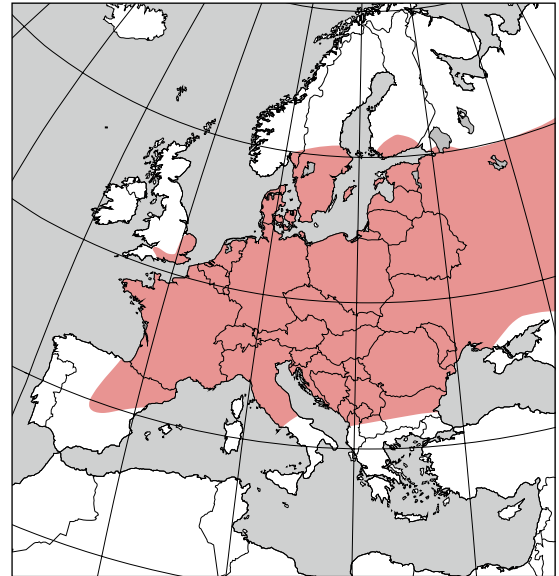
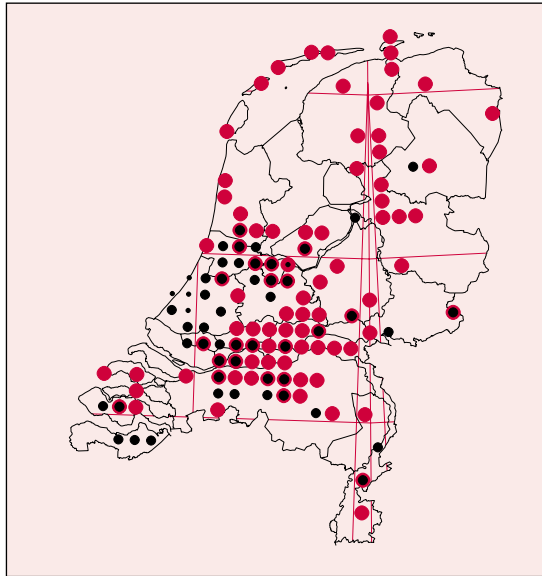

345 *Odacantha melanura*

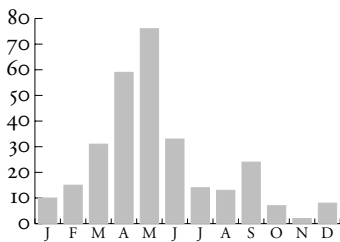
De adulten zijn carnivoor en jagen op springstaarten (Collembola) (LINDROTH 1986). De larve is opgenomen in de tabellen van Arndt (1991) en Luff (1993).

Dispersie: macropter. Volgens Assmann & Starke (1990) zijn de vleugels in Westfalen volledig ontwikkeld, 1,3-1,5 x de lengte van de dekschilden. Lindroth (1945), die op vele manieren -tevergeefs- getracht heeft om de soort tot vliegen te bewegen, merkte echter op dat de vleugels bij het Zweedse materiaal gereduceerd waren. Dit wordt ondersteund door de metingen van Desender (1989A), die een reductie tot 60% van het optimum vond. Niettemin sloot Lindroth vliegvermogen niet uit. Desender vond geen volledig ontwikkelde vliegspieren, en bij slechts enkele exemplaren een vorm van autolyse. Vliegwaarnemingen zijn niet bekend. Het is waarschijnlijk dat deze soort, die uit-

stekend kan klimmen, zo aan overstromingen kan ontkomen en dus vliegvermogen niet direct nodig heeft (zie ook *Demetrias*).

Bedreiging

Voor deze soort zijn geleidelijke overgangen in moerassige oeverzones of verlandingsgebieden van groot belang. Bij voorkeur moet tussen de vegetatie, op de bodem of in het water, een dikke laag dood maar niet te nat plantenmateriaal liggen. Bij te abrupte overgangen van land naar water, bijvoorbeeld waar de rietgordel geheel in het water staat, komt hij nauwelijks voor. Volgens Hyman (1992) is verdroging ten gevolge van waterstandsverlagingen een bedreigende factor. Over de indicatieve waarde zijn onvoldoende gegevens beschikbaar.

345 *Odacantha melanura***GENUS MASOREUS**

soort 346

Kleine soorten van 4,5 tot 6 mm met een zwart- of roodbruinige kleur.

Areaal

Het genus is verspreid over Madagaskar, Afrika, het West-Palearctisch gebied, Noord en Zuid-Amerika. Het totaal aantal soorten is, ondanks de grote verspreiding, vrij laag, ongeveer 15, waarvan twee in Europa en één in Nederland (BALL 1960, JUNK & SCHENKLING 1932, TURIN 1981).

Oecologie en biologie

Zie soortbespreking. Voor de ordinatie zie fig. 144.

Taxonomie

Opgenomen in alle Midden-Europese tabellen.

346 *Masoreus wetterhallii***Synoniem**

Masoreus wetterhali.

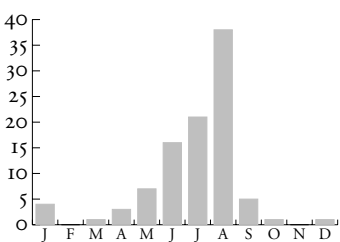
Areaal

West-Palearctische soort. In Europa vanaf Zuid-Engeland, naar het oosten tot Bulgarije, Rusland en West-Siberië (FREUDE ET AL. 1976). In het zuiden aan de noordkust van Afrika, inclusief Egypte, tot Iran. Ook op de Canarische Eilanden. **Areaalkarakteristiek:** 4, Nederland: submarginaal.

Voorkomen

In Nederland vooral aan de kust en op de zandgronden in de hogere delen van het land. Op de Britse Eilanden zeer plaatselijk van Cornwall tot Norfolk, voornamelijk aan de kust (LUFF 1998). In Groot-Brittannië op de waarschuwinglijst (HYMAN 1992). In Denemarken verspreid, o.a. langs de kust van Jutland, en wat algemener aan de kusten van de eilanden (BANGSHOLT 1983). In Fennoscandië zeer verspreid langs de zuidkust van Zweden en iets algemener op Öland en Gotland; in Noorwegen slechts één waarneming (LINDROTH 1945, 1986). In Duitsland vooral in het zandige kustgebied van de Noord-

. Plaat 15:6

346 *Masoreus wetterhallii*

en de Oostzee en op de Friese eilanden (HORION 1941, ZIE OOK TURIN 1991). In het oosten van Duitsland ook verbreid in zandige gebieden in het binnenland, maar in West- en Zuid-Duitsland zeldzaam, in de meeste gebieden op de Rode Lijst (TRAUTNER & MÜLLER-MOTZFELD 1995). In Westfalen zeer zeldzaam en slechts incidentele vangsten (ASSMANN & STARKE 1990). In Oostenrijk eveneens op de Rode Lijst (FRANZ 1983). Niet in Zwitserland. In België aan de kust en in de noordelijke heidegebieden (DESENDER 1986), echter zeldzaam (DESENDER ET AL. 1995). **Status:** in Nederland en het omliggend gebied is het aantal waarnemingen ongeveer gelijk gebleven (DESENDER & TURIN 1986, 1989).

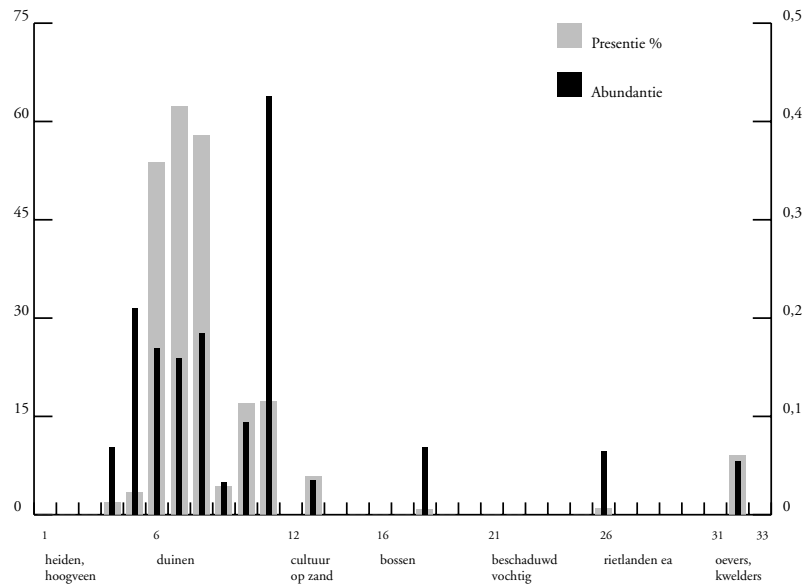
Oecologie

Xerofiel. Een soort van droge zandgronden met zeer spaarzame vegetatie, vooral in de duinen aan de kust, maar, bijvoorbeeld in Norfolk (Engeland) ook in droge heiden in het binnenland waar de soort te vinden is onder struikheideplanten (*Calluna vulgaris*) (LINDROTH 1974, 1986, LUFF 1998). Frequent in de zeereep, o.a. in het gezelschap van *Calathus mollis*. In hoofdzaak een laaglandsoort die in het Midden-Europese berggebied nagenoeg ontbreekt (BURMEISTER 1939). In Bulgarije ook montaan (HIEKE & WRASE 1988). In de binnenlanden van Noordwest-Europa plaatselijk ook op schrale graslanden en in zandige, droge heiden, met name in vegetaties met buntgras (*Corynephorus canescens*), in gezelschap van o.a. *Calathus ambiguus*, *C. erratus*, *Cymindis macularis*, *Harpalus anxius*, *H. smaragdinus* en *Syntomus foveatus*.

Vangpotten. Groep: B1 (143 series, 653 individuen). De vangsten komen vooral uit droge heiden en vegetaties met buntgras (*Corynephorus canescens*) [4-6], de meer open duinen [7-8] en schrale zandige graslanden [11]. Hij mijdt zandige cultuurlanden [12-13] bijna geheel. **Eurytopie:** 6 (PRES = 0,39 en SIM = 0,73). **Bodem en Vocht:** geen voorkeur. **Begeleiders:** *Calathus melanocephalus/cinctus* 92,5% (15,4%), *Calathus erratus* 89,8% (21%), *Calathus fuscipes* 80,3% (20,3%) en *Syntomus foveatus* 74,8% (29,9%).

Biologie

Dagactief. Voortplanting in het najaar. Overwintering als

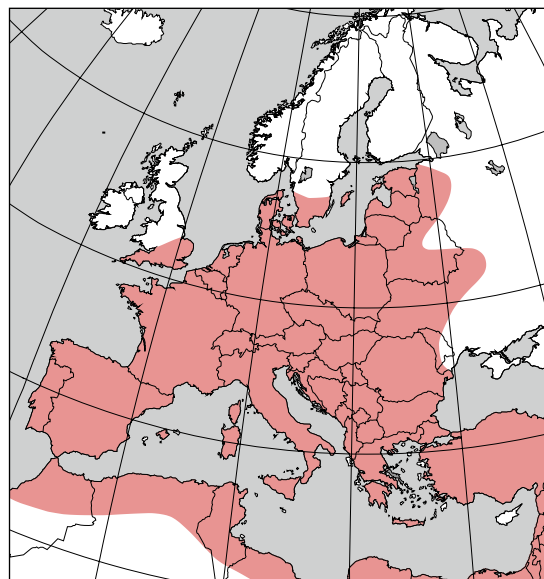
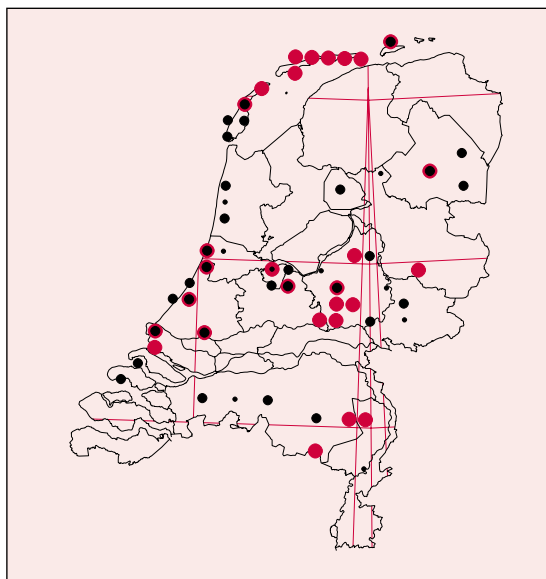

larve. 'Verse' dieren kunnen worden gevonden in de voorzomer (LINDROTH 1986). De larve is opgenomen in de tabellen van Arndt (1991) en Luff (1993).

Dispersie: dimorf. De macroptere vorm is, althans in Groot-Brittannië, uiterst dun gezaaid (O.A. LUFF 1998); ook in Denemarken slechts 1 macroptere op 57 onderzochte exemplaren (BANGSHOLT 1983) en in België 1 op 30 (DESENDER 1989A). Bij de soort werden geen vliegspijlen geconstateerd. Vliegwaarnemingen zijn dan ook niet bekend.

Bedreiging

Hyman (1992) noemde o.a. het verdwijnen van duingebieden door bebossing en kustverdediging en verstoring door recreatie als mogelijke bedreigingen. Hoewel de soort bij ons vrij stabiel lijkt te zijn, kunnen enkele door hem genoemde bedreigingen ook in Nederland gelden. Een zeer typische en bruikbare indicatorsoort van kwalitatief goede, fijn-zandige terreintypen.

346 *Masoreus wetterhallii*